

EVROPSKÝ PARLAMENT

2014 - 2019

Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

2013/0408(COD)

19.11.2014

***I
NÁVRH ZPRÁVY

o návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o procesních zárukách
pro děti podezřelé nebo obviněné v trestním řízení
(COM(2013)0822 – C7-0428/2013 – 2013/0408(COD))

Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

Zpravodajka: Caterina Chinnici

Vysvětlivky

- * Postup konzultace
- *** Postup souhlasu
- ***I Řádný legislativní postup (první čtení)
- ***II Řádný legislativní postup (druhé čtení)
- ***III Řádný legislativní postup (třetí čtení)

(Druh postupu závisí na právním základu navrženém v návrhu aktu.)

Pozměňovací návrhy k návrhu aktu

Pozměňovacích návrhy Parlamentu předložené ve dvou sloupcích

Vypuštění textu je označeno ***tučnou kurzivou*** v levém sloupci. Nahrazení je označeno ***tučnou kurzivou*** v obou sloupcích. Nový text je označen ***tučnou kurzivou*** v pravém sloupci.

První a druhý řádek záhlaví každého pozměňovacího návrhu označují příslušnou část projednávaného návrhu aktu. Pokud se pozměňovací návrh týká existujícího aktu, který má být návrhem aktu pozměněn, je v záhlaví mimo to na třetím řádku uveden existující akt a na čtvrtém řádku ustanovení existujícího aktu, kterého se pozměňovací návrh týká.

Pozměňovací návrhy Parlamentu v podobě konsolidovaného textu

Nové části textu jsou označeny ***tučnou kurzivou***. Vypuštěné části textu jsou označeny symbolem **■** nebo přeškrtnuty. Nahrazení se vyznačují tak, že nový text se označí ***tučnou kurzivou*** a nahrazený text se vymaže nebo přeškrtně. Výjimečně se neoznačují změny výlučně technické povahy, které provedly příslušné útvary za účelem vypracování konečného znění.

OBSAH

	Strana
NÁVRH LEGISLATIVNÍHO USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	5
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ	31

NÁVRH LEGISLATIVNÍHO USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o procesních zárukách pro děti podezřelé nebo obviněné v trestním řízení
(COM(2013)0822 – C8-0428/2013 – 2013/0408(COD))

(Řádný legislativní postup: první čtení)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Evropskému parlamentu a Radě COM (2013)0822,
  - s ohledem na čl. 294 odst. 2 a čl. 82 odst. 2 písm. b) Smlouvy o fungování Evropské unie, v souladu s nimiž Komise předložila svůj návrh Parlamentu (C7-0428/2013),
  - s ohledem na čl. 294 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie,
  - s ohledem na článek 59 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (A8-0000/2014),
1. přijímá níže uvedený postoj v prvním čtení;
  2. vyzývá Komisi, aby věc znovu postoupila Parlamentu, bude-li mít v úmyslu svůj návrh podstatně změnit nebo jej nahradit jiným textem;
  3. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě, Komisi a také parlamentům členských států.

Pozměňovací návrh 1

Návrh směrnice Bod odůvodnění 3

Znění navržené Komisí

(3) Přestože jsou členské státy stranami Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a Úmluvy Organizace spojených národů o právech dítěte, zkušenosti dokládají, že **to samo** o sobě ne vždy **zaručuje** dostatečnou úroveň důvěry v systémy trestního soudnictví jiných členských států.

Pozměňovací návrh

(3) Přestože **ustanovení Listiny základních práv Evropské unie platí za určitých podmínek pro členské státy a přestože** jsou členské státy stranami Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a Úmluvy Organizace spojených národů o právech dítěte, zkušenosti dokládají, že **tyto okolnosti samy** o sobě ne vždy **zaručují** dostatečnou úroveň důvěry v systémy trestního soudnictví jiných členských států.

Or. it

Pozměňovací návrh 2

Návrh směrnice Bod odůvodnění 6 a (nový)

Znění navržené Komisí

(6a) Z hlediska judikatury soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva nelze trestní povahu řízení stanovovat pouze na základě mimořádné důležitosti přikládané kvalifikaci daného řízení a případným sankcím v souladu s právními předpisy členských států. S cílem dosáhnout cílů Smluv a této směrnice a s cílem dodržování všech základních práv uvedených mj. v Listině základních práv a v Evropské úmluvě o lidských právech je proto nutné při uplatňování této směrnice přihlížet nikoli pouze k formální

Pozměňovací návrh

(6a) Z hlediska judikatury soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva nelze trestní povahu řízení stanovovat pouze na základě mimořádné důležitosti přikládané kvalifikaci daného řízení a případným sankcím v souladu s právními předpisy členských států. S cílem dosáhnout cílů Smluv a této směrnice a s cílem dodržování všech základních práv uvedených mj. v Listině základních práv a v Evropské úmluvě o lidských právech je proto nutné při uplatňování této směrnice přihlížet nikoli pouze k formální

kvalifikaci řízení v rámci příslušného trestního řádu, ale také k důsledkům řízení pro život a vývoj dítěte. V každém případě by se tato směrnice měla uplatňovat, pokud by výsledkem řízení měl být záznam v trestním rejstříku.

Or. it

Odůvodnění

Tento pozměňovací návrh se zakládá na soudním rozhodnutí ve věci „Engel“, kterým se neustále řídí jak soud ve Štrasburku, tak i soud v Lucemburku, a poukazuje na nutnost zajistit dodržování všech základních práv ze strany členských států a vyhnout se porušování předpisů a odsouzení evropskými soudy.

Pozměňovací návrh 3

Návrh směrnice

Bod odůvodnění 6 b (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

(6b) Proto by se záruky uvedené v této směrnici, s případnými nezbytnými změnami, měly uplatňovat v rámci všech řízení, která by mohla vést k omezujícím opatřením a mít důsledky pro život dítěte, a tudíž i pro vývoj jeho osobnosti, a také v případech, kdy se sice neuplatňují sankce, kdy však může řízení skončit, také pouze implicitně, výrokem o odpovědnosti osoby za trestný čin, který je jí přičítán. Ve všech těchto případech by uplatňování směrnice nemělo bránit to, že k řízení nedošlo v důsledku chování považovaného právem daného členského státu za trestný čin, neprobíhá v rámci trestního soudu a nenese s sebou sankce považované v právu daného členského státu za formálně trestní sankce.

Or. it

Odůvodnění

Tento pozměňovací návrh se zakládá na soudním rozhodnutí ve věci „Engel“, kterým se neustále řídí jak soud ve Štrasburku, tak i soud v Lucemburku, a poukazuje na nutnost zajistit dodržování všech základních práv ze strany členských států a vyhnout se porušování předpisů a odsouzení evropskými soudy. Zmínka o „případných nezbytných změnách“ odráží nezbytnou flexibilitu, které je nutné zachovávat při uplatňování směrnice na dané případy.

Pozměňovací návrh 4

Návrh směrnice Bod odůvodnění 9

Znění navržené Komisí

(9) Tato směrnice by se rovněž měla vztahovat na trestné činy, které **stejná** podezřelá nebo obviněná osoba **spáchala po dosažení** věku 18 let **a které** jsou společně vyšetřovány a stíhány, protože jsou neoddělitelně spojeny s trestnými činy, **u nichž trestní řízení bylo proti dané osobě zahájeno před tím, než dosáhla věku 18 let.**

Pozměňovací návrh

(9) Tato směrnice by se rovněž měla vztahovat na trestné činy, které **byly spáchány poté, co** podezřelá nebo obviněná osoba **dosáhla** věku 18 let, **pokud** jsou společně vyšetřovány a stíhány, protože jsou neoddělitelně spojeny s trestnými činy, **na něž se tato směrnice vztahuje.**

Or. it

Odůvodnění

Vzhledem k dodržování presumpce nevinny není vhodné hovořit o trestných činech, které „spáchala stejná podezřelá nebo obviněná osoba“, ale o „trestných činech, které byly spáchány“. Změna na konci odstavce odráží změnu oblasti působnosti směrnice.

Pozměňovací návrh 5

Návrh směrnice Bod odůvodnění 10

Znění navržené Komisí

(10) Pokud je osoba v okamžiku, kdy se stane osobou podezřelou nebo obviněnou v trestním řízení, starší 18 let, **doporučuje se členským státům, aby uplatňovaly** procesní záruky podle této směrnice do doby, než tato osoba dosáhne věku

Pozměňovací návrh

(10) Pokud je osoba v okamžiku, kdy se stane osobou podezřelou nebo obviněnou v trestním řízení, starší 18 let, **měly by členské státy, zejména v případě, že ke spáchání trestného činu došlo předtím, než tato osoba dosáhla věku 18 let,**

21 let.

uplatňovat procesní záruky podle této směrnice **alespoň** do doby, než tato osoba dosáhne věku 21 let.

Or. it

Odůvodnění

Odkaz na věkovou hranici 21 let, podle něhož by se mělo v bohatších zemích přihlížet k všeobecnému prodloužení doby přechodu k dospělosti, se nachází již v bodě 11 doporučení výboru ministrů Rady Evropy, který se týká nové možnosti výkladu kriminality mladistvých a úlohy soudního systému pro mladistvé ze dne 24. září 2003.

Pozměňovací návrh 6

Návrh směrnice Bod odůvodnění 11

Znění navržené Komisí

(11) Členské státy by měly stanovit věk dětí na základě prohlášení samotných dětí, ověření jejich osobního stavu, kontroly dokladů, jiných důkazů, a pokud nejsou důkazy k dispozici nebo nejsou jednoznačné, na základě lékařské prohlídky.

Pozměňovací návrh

(11) Členské státy by měly stanovit věk dětí na základě prohlášení samotných dětí, ověření jejich osobního stavu, kontroly dokladů, jiných důkazů, a pokud nejsou důkazy k dispozici nebo nejsou jednoznačné, na základě lékařské prohlídky. ***Přetrvávají-li pochybnosti ohledně nezletilosti dané osoby, je za všech okolností nutné předpokládat, že se jedná o dítě.***

Or. it

Pozměňovací návrh 7

Návrh směrnice Bod odůvodnění 14

Znění navržené Komisí

(14) Pojmem „nositel rodičovské zodpovědnosti“ se rozumí osoba, která má rodičovskou zodpovědnost k dítěti, jak ji vymezuje nařízení Rady (ES) č. 2201/2003²⁶. Rodičovskou

Pozměňovací návrh

(Netýká se českého znění.)

zodpovědností se rozumějí veškerá práva a povinnosti fyzické nebo právnické osoby týkající se dítěte nebo jmění dítěte, která jsou jí svěřena rozhodnutím, právními předpisy nebo právně závaznou dohodou, včetně práv péče o dítě a práv na styk s dítětem.

---

²⁶ Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti (Úř. věst. L 338, 23.12.2003, s. 1).

Or. it

Odůvodnění

Netýká se českého znění.

Pozměňovací návrh 8

Návrh směrnice Bod odůvodnění 15

Znění navržené Komisí

(15) Děti by měly mít právo na to, aby byl nositel rodičovské zodpovědnosti **informován o platných procesních právech, a to ústně nebo písemně**. Tyto informace by mu měly být sděleny neprodleně a v natolik podrobné formě, aby byl zajištěn spravedlivý proces a účinný výkon práva na obhajobu dítěte. Tam, kde by informování nositele rodičovské zodpovědnosti o těchto právech bylo v rozporu s nejlepším zájmem dítěte, měla by být informována jiná vhodná dospělá osoba.

Pozměňovací návrh

(15) Děti by měly mít právo na to, aby byl **o platných procesních právech, a to ústně i písemně, informován i** nositel rodičovské zodpovědnosti. Tyto informace by mu měly být sděleny neprodleně a v natolik podrobné formě, aby byl zajištěn spravedlivý proces a účinný výkon práva na obhajobu dítěte. Tam, kde by informování nositele rodičovské zodpovědnosti o těchto právech bylo v rozporu s nejlepším zájmem dítěte, měla by být informována jiná vhodná dospělá osoba.

Or. it

Pozměňovací návrh 9

Návrh směrnice Bod odůvodnění 16

Znění navržené Komisí

(16) Děti by neměly mít možnost vzdát se svého práva na přístup k obhájci, protože nejsou schopny plně pochopit a sledovat trestní řízení. V případě dětí by proto přítomnost **nebo** pomoc obhájce měly být povinné.

Pozměňovací návrh

(16) Děti by neměly mít možnost vzdát se svého práva na přístup k obhájci, protože nejsou schopny plně pochopit a sledovat trestní řízení. V případě dětí by proto přítomnost **a** pomoc obhájce měly být povinné.

Or. it

Pozměňovací návrh 10

Návrh směrnice Bod odůvodnění 17

Znění navržené Komisí

(17) V některých členských státech má pravomoc ukládat jiné tresty než odnětí svobody za poměrně méně závažné delikty jiný orgán než státní zástupce a soud s příslušností v trestních věcech. Tak tomu může být například ve vztahu k dopravním deliktům, které jsou páčány ve větší míře a které lze zjistit při dopravní kontrole. V takových případech by **bylo nepřiměřené** požadovat, aby příslušné orgány **zajišťovaly povinný přístup k obhájci**. V členských státech, jejichž právo umožňuje uložení trestu za méně závažné delikty takovým orgánem, přičemž proti jeho rozhodnutí se lze odvolat nebo existuje jiná možnost, jak se v této věci obrátit na soud s příslušností v trestních věcech, by se proto **povinný přístup k obhájci měl** vztahovat pouze na taková řízení před uvedeným soudem. V některých členských státech řízení týkající se dětí mohou projednávat státní zástupci, kteří mohou ukládat sankce.

Pozměňovací návrh

(17) V některých členských státech má pravomoc ukládat jiné tresty než odnětí svobody za poměrně méně závažné delikty jiný orgán než státní zástupce a soud s příslušností v trestních věcech. Tak tomu může být například ve vztahu k dopravním deliktům, které jsou páčány ve větší míře a které lze zjistit při dopravní kontrole. V takových případech by požadovat, aby příslušné orgány **nařizovaly povinnou pomoc obhájce, nemuselo odpovídat nejlepšímu zájmu dítěte**. V členských státech, jejichž právo umožňuje uložení trestu za méně závažné delikty takovým orgánem, přičemž proti jeho rozhodnutí se lze odvolat nebo existuje jiná možnost, jak se v této věci obrátit na soud s příslušností v trestních věcech, by se proto **povinná pomoc obhájce měla** vztahovat pouze na taková řízení před uvedeným soudem. V některých členských státech řízení týkající se dětí mohou projednávat státní zástupci, kteří mohou ukládat sankce.

V takových řízeních by děti měly mít povinný přístup k obhájci.

V takových řízeních by děti měly mít povinný přístup k obhájci.

Or. it

Pozměňovací návrh 11

Návrh směrnice Bod odůvodnění 18

Znění navržené Komisí

(18) V některých členských státech se určité méně závažné delikty, zejména méně závažné dopravní delikty, méně závažné delikty proti obecným místním vyhláškám a méně závažné delikty proti veřejnému pořádku, považují za trestné činy. **Bylo by nepřiměřené** požadovat, aby příslušné orgány **zajišťovaly povinný přístup k obhájci u takových méně závažných trestných činů. Jestliže právní předpisy členského státu stanoví, že za méně závažný trestný čin nelze uložit trest odnětí svobody, mělo by** právo na povinný přístup k obhájci platit **pouze** v řízeních u soudu s příslušností v trestních věcech.

Pozměňovací návrh

(18) V některých členských státech se určité méně závažné delikty, zejména méně závažné dopravní delikty, méně závažné delikty proti obecným místním vyhláškám a méně závažné delikty proti veřejnému pořádku, považují za trestné činy. **U takovýchto méně závažných trestných činů** by požadovat, aby příslušné orgány **nařizovaly povinnou pomoc obhájce, nemuselo odpovídat nejlepšímu zájmu dítěte.** Právo na povinný přístup k obhájci **by mělo v každém případě** platit v řízeních u soudu s příslušností v trestních věcech.

Or. it

Pozměňovací návrh 12

Návrh směrnice Bod odůvodnění 19

Znění navržené Komisí

(19) Děti podezřelé nebo obviněné v trestním řízení by měly mít právo na individuální posouzení, jehož cílem je *identifikovat* jejich zvláštní potřeby, pokud jde o ochranu, vzdělávání, odbornou přípravu a sociální integraci, **a stanovit, zda a do jaké míry mohou být** v průběhu

Pozměňovací návrh

(19) Děti podezřelé nebo obviněné v trestním řízení by měly mít právo na individuální posouzení, jehož cílem je *zjistit* jejich zvláštní potřeby, pokud jde o ochranu, vzdělávání, odbornou přípravu a sociální integraci, **aby bylo zajištěno, že každé rozhodnutí přijaté** v průběhu

trestního řízení **nutná zvláštní opatření, a stanovit míru jejich trestní odpovědnosti a přiměřenost trestu nebo výchovného opatření.**

trestního řízení **nebo z něj vyplývající odráží v co nejvyšší možné míře individuální povahu jejich případu.**

Or. it

Odůvodnění

Pozměňovací návrh se zakládá na předpokladu, že vinu dítěte stanovuje soud na konci řízení, zatímco cílem individuálního posouzení je zjistit informace, které by byly užitečné z hlediska vyhodnocení nejvhodnějších opatření v každé fázi. Aby v této věci nedocházelo k nejasnostem a aby byl ozřejměn obecný účel individuálního posouzení, je nutné bod odůvodnění pozměnit, jak je uvedeno. V textu článku by však bylo vhodné se podrobněji zabývat některými body uvedenými v původním znění bodu odůvodnění.

Pozměňovací návrh 13

Návrh směrnice Bod odůvodnění 20

Znění navržené Komisí

(20) Aby byla zajištěna osobní nedotknutelnost **zatčeného nebo zadržovaného dítěte**, mělo by mít dítě přístup k lékařskému vyšetření. Lékařské vyšetření by měl provádět lékař.

Pozměňovací návrh

(20) Aby byla zajištěna osobní nedotknutelnost, **aby bylo možné vyhodnotit jeho celkový tělesný a duševní stav a zjistit, zda se může podrobit výslechu nebo jiným vyšetřovacím či důkazním úkonům nebo opatřením plánovaným vůči němu**, mělo by mít **zatčené nebo zadržované dítě, a pokud je to nutné z hlediska řízení, i jakékoli jiné podezřelé nebo obviněné dítě**, přístup k lékařskému vyšetření. Lékařské vyšetření by měl provádět lékař.

Or. it

Pozměňovací návrh 14

Návrh směrnice Bod odůvodnění 21

(21) *Aby byla zajištěna dostatečná ochrana* dětí, které nejsou vždy schopny chápat obsah výslechnů s nimi *vedenými*, a aby se zabránilo zpochybňování obsahu výslechnu, a tudíž zbytečnému opakování výslechnů, měly by být výslechny dětí audiovizuálně zaznamenávány. Neplatí to však pro výslechn nutný k identifikaci dítěte.

(21) *Vzhledem ke své mimořádné zranitelnosti mohou děti považovat výslechny za traumatizující, a proto je nezbytné, aby tyto výslechny probíhaly za přítomnosti obhájce, příp. nositele rodičovské odpovědnosti nebo jiné vhodné dospělé osoby, příp. specializovaného odborníka. Audiovizuální záznam výslechnu je základním ochranným opatřením, které má zajistit jak přiměřenost výslechnu, tak i dostatečnou ochranu* dětí, které nejsou vždy schopny chápat obsah výslechnů, *kteří jsou s nimi vedeny*. Aby se zabránilo zpochybňování obsahu výslechnu, a tudíž *jeho* zbytečnému opakování, měly by být výslechny dětí audiovizuálně zaznamenávány. Neplatí to však pro výslechn nutný k identifikaci dítěte.

Or. it

Pozměňovací návrh 15

Návrh směrnice Bod odůvodnění 22

(22) Bylo by však *nepřiměřené* požadovat po příslušných orgánech, aby musely zajišťovat audiovizuální záznam *za všech okolností. Je třeba řádně zohlednit složitost věci, závažnost údajného trestného činu a případný trest, který lze uložit*. Pokud je dítě před odsouzením zbaveno osobní svobody, měly by se audiovizuálně zaznamenávat všechny výslechny.

(22) Bylo by však *nesmyslné* požadovat po příslušných orgánech, aby musely zajišťovat audiovizuální záznam *i v případech, kdy to není v nejlepším zájmu dítěte*. Pokud je dítě před odsouzením zbaveno osobní svobody, měly by se audiovizuálně zaznamenávat všechny výslechny.

Or. it

Odůvodnění

Vzhledem k technickému rozvoji, v jehož důsledku lze audiovizuální záznamy pořizovat velmi jednoduše a se stále nižšími náklady, a vzhledem k významu jejich zajištění se nezdá být vhodné zavádět výjimky z jiných důvodů, než z důvodu nejlepšího zájmu dítěte.

Pozměňovací návrh 16

Návrh směrnice Bod odůvodnění 25

Znění navržené Komisí

(25) Děti jsou obzvláště zranitelnou skupinou, pokud jde o zbavení osobní svobody. Vzhledem k nevyhnutelným rizikům pro jejich tělesný, duševní a sociální vývoj je třeba věnovat zvláštní úsilí, aby se zamezilo zbavování osobní svobody dětí. Příslušné orgány by měly zvážit alternativní opatření a ukládat tato opatření, kdykoliv je to v nejlepším zájmu dítěte. Mezi tato opatření může patřit povinnost hlásit se u příslušného orgánu, zákaz styku s konkrétními osobami, povinnost podrobit se terapeutické léčbě nebo léčbě závislosti na návykových látkách a účast na **výchovných** opatřeních.

Pozměňovací návrh

(25) Děti jsou obzvláště zranitelnou skupinou, pokud jde o zbavení osobní svobody. Vzhledem k nevyhnutelným rizikům pro jejich tělesný, duševní a sociální vývoj je třeba věnovat zvláštní úsilí, aby se zamezilo zbavování osobní svobody dětí. Příslušné orgány by měly zvážit alternativní opatření a ukládat tato opatření, kdykoliv je to v nejlepším zájmu dítěte. Mezi tato opatření může patřit povinnost hlásit se u příslušného orgánu, zákaz styku s konkrétními osobami, povinnost podrobit se terapeutické léčbě nebo léčbě závislosti na návykových látkách a účast na opatřeních **v oblasti výchovy**.

Or. it

Odůvodnění

Předtím, než je s konečnou platností stanovena odpovědnost dítěte, by zavedení „povinnosti“ účastnit se určitých „výchovných“ opatření mohlo být v rozporu s presumpcí nevinny.

Pozměňovací návrh 17

Návrh směrnice Bod odůvodnění 28

Znění navržené Komisí

(28) Děti by měly být souzeny s vyloučením veřejnosti, aby se chránilo jejich soukromí a usnadnilo se jejich

Pozměňovací návrh

(28) Děti by měly být souzeny s vyloučením veřejnosti, aby se chránilo jejich soukromí a usnadnilo se jejich

opětovné začlenění do společnosti.
Ve *výjimečných* případech *může* soud *rozhodnout o tom, že soudní jednání bude veřejné* poté, co přihlédl k nejlepším zájmům dítěte.

opětovné začlenění do společnosti.
Ve *zvláštních* případech *by měl mít* soud *možnost* poté, co přihlédl k nejlepším zájmům dítěte, *zpřístupnit soudní jednání veřejnosti. Členské státy by měly zajistit ochranu soukromí dítěte s ohledem na trestní řízení a jeho důsledky, a to i s ohledem na případné porušení předpisů ze strany sdělovacích prostředků, mj. internetu, a usnadnit opětovné zapojení dítěte účastnícího se trestního řízení do společnosti, a to na základě opatření zaměřených na potírání diskriminace a marginalizace.*

Or. it

Pozměňovací návrh 18

Návrh směrnice Čl. 2 – odst. 4 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

4a. Tato směrnice se vztahuje také na osoby, které v okamžiku podezření nebo obvinění v trestním řízení dosáhly věku 18 let, nikoli však 21 let, pokud se trestného činu dopustily před dovršením 18 let věku.

Or. it

Odůvodnění

Odkaz na věkovou hranici 21 let, podle něhož by se mělo v bohatších zemích přihlížet k všeobecnému prodloužení doby přechodu k dospělosti, se nachází již v bodě 11 doporučení výboru ministrů Rady Evropy, který se týká nové možnosti výkladu kriminality mladistvých a úlohy soudního systému pro mladistvé ze dne 24. září 2003.

Pozměňovací návrh 19

Návrh směrnice Čl. 3 – odst. 1

Znění navržené Komisí

Pro účely této směrnice se „dítětem“ **rozumí** osoba mladší 18 let věku.

Pozměňovací návrh

Pro účely této směrnice se **rozumí**:

– „dítětem“ osoba mladší 18 let věku.
Pokud na základě šetření přetrvávají pochybnosti ohledně nezletilosti dané osoby, je za všech okolností nutné předpokládat, že se jedná o dítě.

Or. it

Pozměňovací návrh 20

Návrh směrnice

Čl. 3 – odst. 1 – odrážka 1 a (nová)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

– **pojmem „nositel rodičovské zodpovědnosti“ každá osoba, která má rodičovskou zodpovědnost k dítěti, jak ji vymezuje čl. 2 odst. 7 nařízení Rady (ES) č. 2201/2003.**

Or. it

Pozměňovací návrh 21

Návrh směrnice

Čl. 4 – odst. 1 – úvodní část

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

1. Členské státy zajistí, aby děti byly neprodleně informovány o svých právech v souladu se směrnicí 2012/13/EU.
Současně musí být děti ve stejném rozsahu jako podle směrnice 2012/13/EU informovány o následujících právech:

1. Členské státy zajistí, aby děti byly v souladu se směrnicí 2012/13/EU **odpovídajícím způsobem vzhledem ke svému věku, znalostem a intelektuálním schopnostem** neprodleně **písemně i ústně** informovány **o průběhu řízení a** o svých právech, **a to i** o následujících právech:

Pozměňovací návrh 22

Návrh směrnice

Čl. 4 – odst. 1 – bod 2

Znění navržené Komisí

(2) jejich právu na obhájce, stanoveném v článku 6,

Pozměňovací návrh

(2) jejich právu na **pomoc** obhájce, stanoveném v článku 6,

Or. it

Odůvodnění

Pozměňovací návrh navazuje na změnu článku 6.

Pozměňovací návrh 23

Návrh směrnice

Čl. 4 – odst. 1 – bod 5

Znění navržené Komisí

(5) jejich právu na osobní svobodu a o právu na zvláštní zacházení v případě vazby, stanovených v člancích 10 a 12,

Pozměňovací návrh

(5) jejich právu na osobní svobodu a o právu na zvláštní zacházení v případě **zatčení a** vazby, stanovených v člancích 10 a 12,

Or. it

Odůvodnění

Doplnění tohoto článku souvisí se začleněním nového odstavce týkajícího se záruk v případě zatčení dítěte uvedených v článku 12.

Pozměňovací návrh 24

Návrh směrnice

Čl. 4 – odst. 1 – bod 9 a (nový)

(9a) jejich právu na účinné opravné prostředky, stanoveném v článku 19.

Or. it

Odůvodnění

Toto doplnění souvisí se začleněním nového článku o opravných prostředcích, přičemž je použito znění, které se již objevilo v jiných směrnících „balíčku“, který je součástí „plánu“.

Pozměňovací návrh 25

**Návrh směrnice
Čl. 5 – odst. 1**

Znění navržené Komisí

Členské státy zajistí, aby *nositel* rodičovské zodpovědnosti *dítěte*, respektive *jiná vhodná dospělá osoba* v případech, kdy by to bylo v rozporu s nejlepšími zájmy dítěte, obdržel informace, které jsou poskytovány dítěti podle článku 4.

Pozměňovací návrh

Členské státy zajistí, aby *informace, které jsou poskytovány dítěti podle článku 4, byly co nejdříve poskytnuty nositeli* rodičovské zodpovědnosti *k dítěti*, respektive – *pokud by to nebylo možné nebo by to bylo v rozporu s nejlepšími zájmy dítěte –*, *jiné vhodné dospělé osobě, kterou dítě určí, a pokud dítě tuto osobu neurčí, pak osobě, kterou určí příslušný orgán a se kterou dítě souhlasí.*

Or. it

Odůvodnění

Pro účely tohoto odstavce a celé směrnice, která používá stejný výraz i v jiných bodech, by bylo vzhledem k úloze jiné vhodné dospělé osoby, pokud není možné se odvolávat na nositele rodičovské odpovědnosti, vhodné upřesnit, jakým způsobem se tato jiná vhodná dospělá osoba určuje. Proto by se i v těchto případech mělo odkazovat na obecné pravidlo stanovené v tomto článku.

Pozměňovací návrh 26

**Návrh směrnice
Čl. 6 – nadpis**

Znění navržené Komisí

Právo na **povinný přístup k obhájci**

Pozměňovací návrh

Právo na **povinnou pomoc obhájce**

Or. it

Odůvodnění

Z navrhovaného znění by mělo patrnější, že obhájce musí být v rámci řízení schopen dítěti pomáhat, nikoli mu pouze poskytovat podporu „zvenčí“.

Pozměňovací návrh 27

Návrh směrnice

Čl. 6 – odst. 1

Znění navržené Komisí

1. Členské státy zajistí, aby děti **v trestním řízení** získaly pomoc obhájce **v souladu se směrnicí 2013/48/EU**. Práva na **přístup k obhájci** se nelze vzdát.

Pozměňovací návrh

1. Členské státy zajistí, aby děti získaly pomoc obhájce **ve všech fázích řízení**. Práva na **pomoc obhájce** se nelze vzdát.

Or. it

Odůvodnění

Z navrhovaného znění by mělo patrnější, že obhájce musí být v rámci řízení schopen dítěti pomáhat, nikoli mu pouze poskytovat podporu „zvenčí“.

Pozměňovací návrh 28

Návrh směrnice

Čl. 7 – odst. 2

Znění navržené Komisí

2. Pro tento účel musí být děti individuálně posouzeny. Toto posouzení zohlední zejména osobnost a zralost dítěte a jeho materiální a sociální zázemí.

Pozměňovací návrh

2. Pro tento účel musí být děti individuálně posouzeny. Toto posouzení zohlední zejména osobnost a zralost dítěte a jeho **rodinné, materiální a sociální zázemí a prostředí, v němž žije. Zvláštní pozornost je třeba věnovat ohroženějším**

dětem.

Or. it

Odůvodnění

Odkaz na „ohroženější děti“ můžeme najít také v definicích pokynů Výboru ministrů Rady Evropy o justici vstřícné k dětem.

Pozměňovací návrh 29

Návrh směrnice

Čl. 7 – odst. 3

Znění navržené Komisí

3. Individuální posouzení ***se provede ve vhodné*** fázi řízení, nejpozději však před podáním obžaloby.

Pozměňovací návrh

3. ***Je-li to možné, provede se*** individuální posouzení ***v nejranější a nejvhodnější*** fázi řízení, nejpozději však před podáním obžaloby ***nebo před přijetím opatření omezujících osobní svobodu dítěte.***

Or. it

Odůvodnění

Vzhledem k významu individuálního posouzení pro celý průběh řízení se považuje za vhodné stanovit povinnost provádět toto posouzení v jeho počáteční fázi. V případě, že ho není možné provést před omezením osobní svobody, mělo by se provést co ihned poté.

Pozměňovací návrh 30

Návrh směrnice

Čl. 7 – odst. 4

Znění navržené Komisí

4. Rozsah a míra podrobnosti individuálního hodnocení se může lišit v závislosti na okolnostech ***věci, závažnosti údajného trestného činu a případného trestu, který bude uložen, pokud je dítě uznáno vinným, a na skutečnosti, zda se orgány činné v trestním řízení dítětem***

Pozměňovací návrh

4. Rozsah a míra podrobnosti individuálního hodnocení se může lišit v závislosti na okolnostech ***případu a s ohledem na nejlepší zájem dítěte.***

zabývaly již v minulosti, či nikoliv.

Při tomto posuzování je nutné zjistit a zdokumentovat veškeré informace týkající se individuálních vlastností a zázemí dítěte, které by mohly být užitečné k tomu, aby příslušný orgán:

a) zjistil, zda by dítě mělo v průběhu řízení prospěch ze zvláštních opatření;

b) zhodnotil přiměřenost a účinnost případných vazebných opatření;

c) na konci řízení přijal rozhodnutí, které je v jeho kompetenci.

Or. it

Odůvodnění

Cílem tohoto doplnění je jasně stanovit především účel a obsah individuálního posuzování, to, že je nutné zjistit a zaznamenat veškeré okolnosti, aby bylo možné zajistit, aby veškerá rozhodnutí, která příslušný orgán v průběhu řízení přijímá, přihlížela k nejlepšímu zájmu dítěte, který je příslušným způsobem zastoupen.

Pozměňovací návrh 31

Návrh směrnice

Čl. 7 – odst. 5

Znění navržené Komisí

5. Individuální posouzení se provede za úzké spoluúčasti dítěte.

Pozměňovací návrh

5. Individuální posouzení se provede za úzké spoluúčasti dítěte. ***Toto posuzování provádí kvalifikovaná osoba na základě multidisciplinárního přístupu, příp. se zapojením nositele rodičovské zodpovědnosti nebo jiné vhodné dospělé osoby, příp. specializovaných odborníků.***

Or. it

Odůvodnění

Cílem tohoto upřesnění je lépe stanovit, jakým způsobem má vzhledem k okolnostem případu probíhat individuální posuzování, aby bylo možné dosáhnout cílů uvedených v předchozím odstavci.

Pozměňovací návrh 32

Návrh směrnice Čl. 7 – odst. 7

Znění navržené Komisí

7. Členské státy se mohou od *této* povinnosti **v odstavci 1** odchýlit v případech, kdy **není přiměřené provádět individuální posouzení vzhledem k okolnostem věci a skutečnosti, zda se orgány činné v trestním řízení členských států dítětem zabývaly již v minulosti, či nikoliv.**

Pozměňovací návrh

7. Členské státy se mohou od povinnosti **provádět individuální posuzování a od povinnosti zajistit úzkou spolupráci dítěte** odchýlit v případech, **kdy se to vzhledem k okolnostem případu považuje za odůvodněné a kdy to je v nejlepším zájmu dítěte.**

Or. it

Odůvodnění

Vzhledem k účelu a významu individuálního posuzování není vhodné zavádět výjimky, které nejsou vhodné z hlediska nejlepšího zájmu dítěte či které nejsou v souladu s ním.

Pozměňovací návrh 33

Návrh směrnice Čl. 8 – odst. 1

Znění navržené Komisí

1. V případě, že je dítě zbaveno osobní svobody, členské státy zajistí, aby mělo právo na lékařské vyšetření zejména za účelem posouzení jeho obecného duševního a tělesného stavu s cílem určit jeho schopnost čelit výslechu nebo jiným vyšetřovacím nebo důkazním úkonům nebo opatřením plánovaným vůči němu.

Pozměňovací návrh

1. V případě, že je dítě zbaveno osobní svobody **nebo že to je nutné z hlediska řízení**, členské státy zajistí, aby mělo právo na **neodkladné** lékařské vyšetření zejména za účelem posouzení jeho obecného duševního a tělesného stavu s cílem určit jeho schopnost čelit výslechu nebo jiným vyšetřovacím nebo důkazním úkonům nebo opatřením plánovaným vůči němu.

Or. it

Pozměňovací návrh 34

Návrh směrnice Čl. 8 – odst. 3

Znění navržené Komisí

3. Závěry lékařského vyšetření se písemně zaprotokolují.

Pozměňovací návrh

3. Závěry lékařského vyšetření se písemně zaprotokolují, **příčemž se neodkladně přijmou veškerá příslušná opatření, která jsou nutná z hlediska ochrany tělesného a duševního zdraví dítěte.**

Or. it

Pozměňovací návrh 35

Návrh směrnice Čl. 9 – odst. 1

Znění navržené Komisí

1. Členské státy zajistí, aby každý výslech dětí prováděný orgány činnými v trestním řízení **před vznesením obžaloby** byl audiovizuálně zaznamenáván, pokud to není **nepřiměřené s ohledem na složitost věci, závažnost údajného trestného činu a případného trestu, který lze uložit.**

Pozměňovací návrh

1. Členské státy zajistí, aby každý výslech dětí prováděný orgány činnými v trestním řízení byl audiovizuálně zaznamenáván, pokud to není **v rozporu s nelepším zájmem dítěte.**

Or. it

Odůvodnění

Vzhledem k technickému rozvoji, v jehož důsledku lze audiovizuální záznamy pořizovat velmi jednoduše a se stále nižšími náklady, a vzhledem k významu jejich zajištění se nezdá být vhodné zavádět výjimky z jiných důvodů, než z důvodu nejlepšího zájmu dítěte.

Pozměňovací návrh 36

Návrh směrnice Čl. 11 – odst. 2 – písm. d

Znění navržené Komisí

(d) **podstoupení terapeutické léčby nebo léčby závislosti na návykových látkách;**

Pozměňovací návrh

d) účast na léčebných programech a programech léčby závislosti na návykových látkách;

Or. it

Pozměňovací návrh 37

Návrh směrnice

Čl. 11 – odst. 2 – písm. e

Znění navržené Komisí

(e) účast na **výchovných opatřeních**.

Pozměňovací návrh

e) účast na **opatřeních v oblasti výchovy**.

Or. it

Odůvodnění

Předtím, než je s konečnou platností stanovena odpovědnost dítěte, by zavedení „povinnosti“ účastnit se určitých „výchovných“ opatření mohlo být v rozporu s presumpcí nevinny.

Pozměňovací návrh 38

Návrh směrnice

Čl. 12 – odst. -1 (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

-1. Aby k zatýkání dětí docházelo způsobem přiměřeným věku a zralosti dítěte, musejí členské státy zajistit, aby dítě zbavené svobody mohl okamžitě navštívit nositel rodičovské zodpovědnosti nebo jiná vhodná dospělá osoba ve smyslu článku 5.

Or. it

Odůvodnění

Zatčení, stejně jako výslech, představuje pro dítě jeden z momentů, který jej může nejvíce traumatizovat. Z tohoto důvodu je třeba zajistit minimální soubor záruk, a to i s ohledem na pokyny Rady Evropy o justici vstřícné k dětem.

Pozměňovací návrh 39

Návrh směrnice Čl. 12 – odst. 1

Znění navržené Komisí

1. Členské státy zajistí, aby děti byly drženy v oddělené vazbě od dospělých osob, **ledaže by se mělo za to, že to není v nejlepším zájmu dítěte. Pokud dítě ve vazbě dosáhne věku 18 let, členské státy zajistí možnost** pokračovat v oddělené vazbě, **je-li to s přihlédnutím ke konkrétním poměrům dané osoby důvodné.**

Pozměňovací návrh

1. Členské státy zajistí, aby děti byly drženy v oddělené vazbě od dospělých osob **a aby po dosažení 18 let věku mohly** pokračovat v oddělené vazbě, **ledaže by to nebylo v nejlepším zájmu dítěte.**

Or. it

Pozměňovací návrh 40

Návrh směrnice Čl. 12 – odst. 2 – písm. a

Znění navržené Komisí

(a) zajistily a udržely zdravotní stav a fyzický vývoj dítěte;

Pozměňovací návrh

a) zajistily a udržely zdravotní stav a fyzický **a duševní** vývoj dítěte;

Or. it

Pozměňovací návrh 41

Návrh směrnice Čl. 12 – odst. 2 – písm. a a (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

aa) ochránily důstojnost a totožnost dítěte,

Or. it

Pozměňovací návrh 42

Návrh směrnice

Čl. 12 – odst. 2 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

2a. Členské státy zajistí, aby zadržené dítě, jeho obhájce a nositel rodičovské zodpovědnosti, příp. jiná vhodná dospělá osoba měli k dispozici účinné nápravné a opravné prostředky. Členské státy zajistí rovněž provádění pravidelných nezávislých kontrol ke zjištění, jakým způsobem se se zadrženými osobami zachází a za jakých podmínek jsou drženy ve vazbě, a vyvodí z těchto kontrol patřičné důsledky.

Or. it

Odůvodnění

S cílem zajistit, aby se se zadrženými osobami zacházelo v průběhu řízení přiměřeně a aby podmínky jejich vazby byly v souladu s požadavky na dodržování základních práv zaručených na úrovni Evropské unie, se považuje za vhodné, aby členské státy zajistily účinné nápravné a opravné prostředky a také provádění příslušných pravidelných kontrol ze strany nezávislých subjektů.

Pozměňovací návrh 43

Návrh směrnice

Čl. 15 – odst. 1

Znění navržené Komisí

Členské státy **zajistí**, aby nositel rodičovské zodpovědnosti nebo jiná vhodná dospělá osoba uvedená v článku 5 měli přístup na soudní jednání týkající se dítěte.

Pozměňovací návrh

Pokud to není v rozporu s nejlepším zájmem dítěte, zajistí členské státy, aby nositel rodičovské zodpovědnosti nebo jiná vhodná dospělá osoba uvedená v článku 5 měli přístup na soudní jednání týkající se dítěte ***a aby mu mohli být v jiných fázích řízení nápomocni.***

Or. it

Odůvodnění

Vzhledem k tomu, že je v zásadě důležité, aby byl nositel rodičovské zodpovědnosti nebo jiná vhodná dospělá osoba dítěti nablízku, je vhodné, aby členské státy, pokud neexistují důvody proti, v nejlepším zájmu dítěte tuto možnost poskytly. Podle bodu 10 doporučení výboru ministrů Rady Evropy ze dne 24. září 2003 je přítomnost nositele rodičovské zodpovědnosti v zásadě považována nejen za právo, ale i za povinnost.

Pozměňovací návrh 44

**Návrh směrnice
Čl. 16 – nadpis**

Znění navržené Komisí

Právo dětí ***být osobně přítomen při*** řízení před soudem, ve kterém se má posoudit otázka viny

Pozměňovací návrh

Právo dětí ***účastnit se*** řízení před soudem, ve kterém se má posoudit otázka jejich viny

Or. it

Odůvodnění

Cílem pozměňovacího návrhu je zdůraznit význam plné a vědomé účasti dítěte na řízení, nikoli jen jeho pasivní přítomnosti.

Pozměňovací návrh 45

**Návrh směrnice
Čl. 16 – odst. 1**

Znění navržené Komisí

1. Členské státy zajistí, aby děti **byly přítomny při** řízení před soudem.

Pozměňovací návrh

1. Členské státy zajistí, aby **se** děti **mohly účastnit** řízení před soudem, **a přijmou veškerá vhodná opatření k účinnému zajištění jejich přítomnosti, včetně možnosti být vyslechnut a vyjádřit svůj názor.**

Or. it

Odůvodnění

Cílem pozměňovacího návrhu je zdůraznit význam plné a vědomé aktivní účasti dítěte na řízení, nikoli jen jeho pasivní přítomnosti. Právo dítěte být vyslechnuto v rámci každého řízení, které se jej týká, ať už přímo nebo prostřednictvím zástupce, způsobem, který je v souladu s procesními předpisy daného členského státu, je uvedeno v článku 12 Úmluvy o právech dítěte Valného shromáždění OSN ze dne 20. 11. 1989 a také v pokynech Výboru ministrů Rady Evropy a v článku 24 Listiny.

Pozměňovací návrh 46

**Návrh směrnice
Čl. 18 – odst. 1**

Znění navržené Komisí

Členské státy zajistí, aby vnitrostátní právní předpisy upravující právní pomoc zaručovaly účinný výkon práva na **přístup k obhájci**, uvedeného v článku 6.

Pozměňovací návrh

Členské státy zajistí, aby vnitrostátní právní předpisy upravující právní pomoc zaručovaly účinný výkon práva na **pomoc obhájce**, uvedeného v článku 6.

Or. it

Odůvodnění

Pozměňovací návrh souvisí se změnou článku 6.

Pozměňovací návrh 47

**Návrh směrnice
Článek 18 a (nový)**

Článek 18a

Opravné prostředky

Členské státy zajistí, aby podezřelé nebo obviněné osoby v rámci trestního řízení, jakož i vyžádané osoby v rámci řízení týkajícího se evropského zatýkacího rozkazu disponovaly v souladu s vnitrostátním právem v případech porušení jejich práv podle této směrnice účinnou právní ochranou.

Or. it

Odůvodnění

Ustanovení je zcela v souladu s ustanovením článku 12 směrnice 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody. Z důvodu nutnosti zajistit účinnost a důslednost právních předpisů je nutné toto ustanovení začlenit také do této směrnice.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Návrh směrnice o procesních zárukách pro děti podezřelé nebo obviněné v trestním řízení je spolu s řadou již přijatých¹ nebo projednávaných² opatření součástí cestovní mapy pro posílení procesních práv podezřelých nebo obviněných osob v trestním řízení, kterou přijala Rada dne 30. listopadu 2009³.

Stockholmský program poukázal na význam práv jednotlivců v trestním řízení. Nutnost zajistit pomocí minimálních společných norem účinné a dostatečně jednotné uplatňování práva na spravedlivý proces v průběhu všech fází řízení ze strany osoby mladší osmnácti let souvisí s cílem prosazovat vzájemné uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí v trestních věcech a zajistit řádné fungování evropského prostoru práva.

Na druhou stranu návrh projednávané směrnice je součástí programu EU pro práva dětí⁴ a zaměřuje se na podporu práv dětí i s ohledem na jiné nástroje, mj. zejména na pokyny Výboru ministrů Rady Evropy o justici vstřícné k dětem⁵, s přihlédnutím k tomu, že tyto nástroje postrádají skutečnou závaznost, jakou mají normativní akty Unie, a proto se záruky uvedené v této směrnici neuplatňují v členských státech v plné míře a jednotně.

Podle odhadů Evropské komise je každý rok vystaven trestnímu řízení více než 1 milion dětí, neboli 12 % osob účastnících se trestního řízení na stejném území. Kromě těchto číselných údajů nás znepokojují také značné rozdíly mezi členskými státy, pokud jde o zacházení s dětmi vystavenými trestnímu řízení. Studie provedené na evropské úrovni ukazují, že v současné době nejsou práva dětí v různých fázích řízení v Unii dostatečně zaručena a existuje řada případů, kdy Evropský soud pro lidská práva členské státy odsoudil.

Navzdory množství mezinárodních dokumentů totiž neexistuje normativní definice základních prvků „spravedlivého řízení s dětmi“, přičemž judikatura se tak pohybuje v neúplném a roztržitém rámci.

V současnosti existuje orgán veřejného žalobce, který by se specializoval na děti, pouze v šesti členských státech (Belgii, České republice, Itálii, Lucembursku, Řecku a Slovensku) a v devíti zemích nejsou žádné specializované soudy. Speciální povinné vzdělávání pro soudce a právní zástupce, kteří se dostávají do kontaktu s dětmi, existuje pouze

¹ Mezi již přijatá opatření patří: směrnice 2010/64/EU ze dne 20. října 2010 o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení, směrnice 2012/13/EU ze dne 22. května 2012 o právu na informace v trestním řízení, směrnice 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody, doporučení ze dne 27. listopadu 2013 o procesních zárukách pro zranitelné osoby podezřelé nebo obviněné v trestním řízení. doporučení ze dne 27. listopadu 2013 o bezplatné právní pomoci.

² Mezi ně patří návrh směrnice o posílení některých aspektů presumpce nevinny a práva být přítomen při trestním řízení před soudem předložený dne 27. listopadu 2013 a návrh směrnice o právu na prozatímní právní pomoc pro podezřelé nebo obviněné osoby v trestním řízení, jež jsou zbaveny osobní svobody, a pro osoby vyžádané v řízeních týkajících se evropského zatýkacího rozkazu předložený dne 27. listopadu 2013.

³ Usnesení Rady ze dne 30. listopadu 2009 o cestovní mapě pro posílení procesních práv podezřelých nebo obviněných osob v trestním řízení.

⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 15. února 2011.

⁵ Pokyny Výboru ministrů Rady Evropy o justici vstřícné k dětem, které schválil Výbor ministrů Rady Evropy dne 17. listopadu 2010.

ve 12 členských státech. V některých členských státech není pomoc právního zástupce zaručena vůbec, v jiných je poskytována pouze u soudu, nikoli však na policejní stanici, a ještě v dalších o ní rozhoduje příslušný soudce. Z toho vyplývá, že v současné době není značné části dětí EU přiznáno základní právo na pomoc právního zástupce.

A právě v tomto kontextu Komise předložila návrh směrnice, která se zaměřuje na stanovení omezeného, avšak propracovaného seznamu práv dětí podezřelých nebo obviněných v trestním řízení (nebo dětí, které se účastní řízení týkajícího se evropského zatýkacího rozkazu), jež by se zakládal na souboru „minimálních“ norem, které by byly provázány a upůsobeny specifickým požadavkům dětí v průběhu celého řízení.

Zpravodajka podporuje cíle a celkovou koncepci návrhu a také všechny jeho hlavní ustanovení, mezi nimiž mají zvláštní význam: právo na povinnou pomoc obhájce, které je úzce spojeno s právem na obhajobu zdarma, právo na individuální posouzení, pravidla týkající se výslechu, ustanovení týkající se účasti dítěte na řízení, ustanovení týkající se povinného zvláštního vzdělávání pro soudce, orgány činné v trestním řízení, vězeňské orgány, právní zástupce a jiné subjekty, které se dostávají do styku s dětmi, ustanovení týkající se zbavování osobní svobody, kdy by se vyšetřovací vazba používala pouze v těch nejzávažnějších případech (*extrema ratio*), kdy by nebylo možné použít alternativní opatření, a bylo by zároveň zajištěno, že děti budou drženy v oddělené vazbě od dospělých osob, ledaže by bylo v jejich zájmu, aby se postupovalo jinak.

Zpravodajka navrhuje řadu pozměňovacích návrhů, které se téměř výlučně zaměřují na zdokonalení, rozšíření, zpřísnění nebo upřesnění pravidel týkajících se různých práv uvedených v návrhu Komise.

Jediné doplnění tohoto seznamu se týká vložení nového článku o opravných prostředcích v případě porušení práv uvedených ve směrnici a vložení nového odstavce na začátku článku 12 (týkajícího se specifického zacházení v případě odnětí svobody), jehož cílem je zavedení minimálních záruk, mj. práva na návštěvu nositele rodičovské zodpovědnosti nebo jiné vhodné dospělé osoby, v případě zatčení dítěte, což není v návrhu Komise upraveno.

Navrhované „rozšíření“ práv obsahuje zejména obecné rozšíření oblasti působnosti celé směrnice, která by se měla vztahovat i na osoby, které již dosáhly 18 let věku, jsou však mladší 21 let, pokud spáchaly trestný čin v době před dovršením 18 let.

Jiné návrhy se týkají „rozšíření“ či „upevnění“ jednotlivých práv. Pokud jde o „odchylky“, byl předložen vhodný návrh, podle něhož jsou tyto odchylky přípustné pouze po vyhodnocení jednotlivých případů s ohledem na nejlepší zájem dítěte, nikoli na jiné prvky, které jsou ještě vágnější (příp. naopak příliš rigidní) a především nemají žádnou spojitost s problémy, které mají záruky vyřešit.

Mezi případy, kdy byly předloženy pozměňovací návrhy k ustanovením navrženým Komisí, patří pozměňovací návrh k článku 5, který obsahuje návod, jak by se měla stanovovat „jiná vhodná dospělá osoba“, pokud není možné odkazovat na nositele rodičovské zodpovědnosti, a pozměňovací návrh k článku 7, v němž jsou podrobněji stanoveny cíle individuálního posouzení.

V tomto ohledu je obecně nutné zajistit, aby zavedení zvláštních záruk s přihlédnutím k nezletilosti a zranitelnosti osob podezřelých nebo obviněných v trestním řízení nevedlo ke zkreslení situace, která by změnila úlohu a řádnou strukturu trestního řízení, jež se pojí s úkolem soudního orgánu objektivně a nestranně zjistit, zda je daná osoba trestně odpovědná

za spáchaný trestný čin.